

İSTANBUL SERİRİYATI

Abonesi
200
kuruştur.

Ayda bir çıkar tıbbî mecmua
Sahip ve müessisi : Mazhar Osman

Nuşhası
20
kuruştur.

TAHRİR HEYETİ :

Ahmet Bürhaneddin, Ahmet Fahri, Ahmet Şükrü, Ali Eşref, Ali Şükrü, Hakkı Hayri, Hulûsi Behçet, İhsan Şükrü, Mazhar Osman, Nuri Fehmi, Osman Şerefettin, Şükrü Hazım, Rebii Hikmet.

Mündericat :

MAKALAT

Göz angiospasme'larının Acécoline'le tedavisi
Nuri Fehmi
Die neuen Reaktionen in der Cerebrospinalflüssigkeit
Naciye
El ve ayak icleri de devri saniye ait sifilit pamfil
Hulûsi Behçet
Aldamî vakalardan
Süleyman Sırrı
Mecnun arasında mücrim tipleri
Mazhar Osman
Tarsus, Adana menenjit salgın hakkında
Vefik Vassaf
MUKTEBESAT VE TERCEMELER
Kopenhag kongresinden sonra Ekzemanın hali hazır tedavisi
Hulûsi Behçet
Gardiazol'le en yeni tecrübeler Schizophrenie (Erken Bunama)
İzzettin Şadan

ALMANCA KISMI (R. Hikinet)

Verbrechertypen unter Geisteskranken
Mazhar Osman
Die moderne Entbindung und die entbindungserleichternden Medicamente Ahmet Asım
Penphygoide Exantheme am Gesicht nach Jodkali - Gebrauch Hulûsi Behçet
Neue gesichtspunkte in der Ekzembefähigung nach Kopenhager kongress Hulûsi Behçet
Die neusten Versuche mit Cardiazol ***
Schizophrenie İzzettin Şadan

İLAVE

Ayn akisleri Mazhar Osman
Yunanistan Darülfünunları Tıp fakültelerinde Alman tedris sistemi kabul edildi.
A. Burhaneddin
Alina mektubu Osman Şerefeddin
Seyahat notları Hüseyin Kenan

İdarehane :

Mazhar Osman Bey Muayenehanesi
Cağal Oğlu No. 23
Telefon : 2 1890

Administration :

Dr. Mazhar Osman Bey
Djagal oğlu No 23
Téléph. 2 1890

ATOPHANE

Schering

Nekris ve risyeye karşı en mükemmel bir devadır. Schering Atofanı hamızı bevin en kuvvetli nutrihi bir (eliminateur) üdür. Tekmil dünyada mevcut olan hekimlerin şehadet ettikleri veçhile Atofan fevkalâde bir surette antifoijistik, muzadı elem ve muzadı risye gibi tesir icra eylemektedir. Safsafiyetlerin aksine olarak Schering Atofanı kalbe mazarrat vermez, terlemeleri mucip olmaz ve aynı zamanda kulak çınlamaları tevlit eylemez. Schering Atofanı risye ve nekris afatına karşı emsalsiz bir deva olarak her keşçe kabul edilmiştir. Her bir tüpte 50 santigramlık 20 komprime vardır.

*Cihazı hazmiden
hariç (parenteral)
tarikle istimal içindir*
Atophanyle

Atofanın antifoijistik ve muzadı eiem tesiri, safsafiyeti sut ile karıştırılarak Atofanil sekinde olmak üzere son derece takviye edilmiştir. Hakiki ambalajı: Dahili verit için her biri 10 c. c. 5 ampülü havi kutular. Dahili adele için her biri 5 c. c. 5 ampülü havi kutular mevcuttur.

Tıla içindir
**Baume
d'Atophane**

Risyevi, alâmi asâbî, nekrisi afetle-
rinin tedavisi için dahili tedavinin
fasilasında ve aynı zaman-
da mevzî bir masaj yapı-
ması tavsiye edildiği za-
manlar müstameidir.
Hakiki ambalajı:
35 gramlık tüplerdir.

SCHERING-KAHLBAUM A. G., BERLIN
G. DIELMANN & BILL, İstanbul, Sultanhamam, Mesadethan No.13

İSTANBUL SERİRİYATI

Senelik abonesi iki lira

AYLIK TIP
MECMUASI

İdarehanesi : İstanbul, Cağaloğlu 23

Göz angiospasme'larının Acécoline'le tedavisi [*]

Göz Hekimi
Nuri Fehmi

Şiryânı şebekide embolie diye teşhis edilen bir çok inkitâi ceryanı dem hadiselerinin; bunun, cuyub ve dış hastalıklarına atfedilen bir çok retrobulbaire nevríte optique'lerin ve nihayet Atrophie essentielle'lerin mühim bir kısmının sebebi anjospasme olduğunu son 4—5 senelik tetkikat bize vazih olarak göstermiştir. Bilhassa Fransız müelliflerinin tetebbuatına medyun olduğumuz bu angiospasme vekayii'nin étiologie ve Pathogenisinden bahsetmekle kıymetli vakitimizi israf etmek istemiyorum; burada kısaca kayıt etmek istediğim cihet bu nev spasme'ların müvessii eviye ilaçlardan Acécolins'le tedavisi hakkında olacaktır.

Acécoline, malûmunuz olduğu üzere, Adrenalin'e'nin zıddı, eviyei şaryenin müvessii, hypostensif bir ilaçtır. Bir Anjiospasmlarda, Tabeslilerin mide krizlerinde, Colique de plombe'da ve genç eşhasın fartı tevettüründe ve nihayet mütederrinlerin terine karşı kullanılan Acécoline, devrânı muhitiyi tanzim etmesi itibarile ophthalmologie'de dahi vasi bir sahai tatbik bulmuştur. Son 5—6 sene zarfında edebiyatı tıbbiyede bu ilâcın göz üzerindeki rolünü gösteren 25—30 kadar vak'a intişar etmiş isede

[*] Türk Tıp Cemiyetinde tebliğ ediltebliğ edilmiştir.

bunların kısmı azâmi şiryânı şebekii merkezinin teşennüfından ileri gelen hadiseler teşkil eder. Biz Acécolini, spasme Corticâle neticesi hasıl olmuş âni bir amaurose vakasında kullandık: zannında yanılmıyorsam bu, memleketimizde bu vadide intişar eden ilk vakadır; bu itibarladırki huzurumuza arzetmeği faydalı buldum:

Herekeden (60) yaşlarında İsmail Ef. gözlerinin birdenbire görmediğinden şikâyet ederek 25 mayıs 931 de bize müracaat ediyor. Hadesine nazaran bize gelmeden bir hafta evvel evinde yemek yerken bir iki saniye içinde iki gözünün üzerine bir perde inmiş ve göremeğe başlamıştır. Takriben bir buçuk saat kadar devam eden bu kesif düman tedrieen açılmağa başlamış, fakat görmesi kendini sevkü idare edecek bir dereceyi bulanamamıştır.

Muayenemizde; hastayı kendi kendine yürüyemeyecek derecede orientationunu bozuk gördük. Derececi rüyeti hor iki gözde ancak bir buçuk metreden parmak sayacak kadar mute-nakıs, sahai ruyeti çok daralmış bulduk. Hâdâkaları hafif mütevessii fakat ziya ve mesafeye karşı teammülleri mükemmeldi; Karı ayında ve cihazı basarinin diğer aksamında bir gayri tabiiilik görmedik.

İrsiyeti cihetinden şâyânı kayıt bir şey yoktur. Sahsi anteedent'ında anjin ve sıtmadan başka bir şey söylemiyor; Syphilis ve gonore geçirmemiş, alkol kullanmamış. çok tütün içer, evli, berhayat ve salim 5 çocuğu var. 8 ay evvel burnundan çok kan geldiğini, daha ev-

velde arasıra el ve ayaklarında gelup geçen uyusukluklar husule geldiğini söylüyor. Bir ay evvel tabibi mudavisinin ifadesine nazaran fausse angine'i andıran bir crise geçirmiş mukavvii kalp ilaçlarla savuşturmuştur.

Dahiliye mütehassısı *Süreyya Bey* tarafından yapılan muayenesinde: ileri derecede hypertendu ve arteriosclereux olduğu, ebherde ikinci sesin müsted bulunduğu tesbit edilmiş diğer eebzisinde şayanı kayt bir tagayyür görülmemiştir.

Tazyiki şeryanisi 12×23, kanında üçe miktarı litrede 0,33; Wassermann taammüllü menfi, idrarı tabiidir.

Hypertendu olan bu hastanın gözündeki arızayı Corticale bir angiospasme gibi kabul ettik. Filhakika karı aynda uzvi bir tagayyür olmadığı halde birdenbire iki gözüne ariz olan bu amaorse, fussy kafavilerde şeryanini muh'liyei halfiyenin teşennücünden başka bir sebebe atfetmeğe imkân yoktur. Burada yalnız muhtacı tetkik bir nokta kalıyor: hastada iki hemisphere şıryanları birdenmi teşennüc etti, yoksa ayrı ayrı mı? Hasta iki gözünün birden kapandığını söylüyor ki bu, teşennücün iki tarafta birden vukua geldiğini göstermektedir; halbuki spasme Cortical vakalarının kısmı azamında teşennüc evvelâ bir tarafta ve hémianopsie homonime şeklinde tezahür eder, bir müddet sonra ikinci taraf şıryanı da teşennüc ederek diğer bir hémianopsie daha husule gelir ve ru'yeti madum kılar.

Bizim vakada da ihtimal evvelâ bir tarafın şıryanı teşennüc ve bir hémianopsie tevilit etti, fakat hasta bubun farkına varmamıştır; ikinci bir hémianopsie munzam olupta ru'yet tamamen kapanma, işin farkına varmış olmasını muhtemel görüyoruz. Bununla beraber bu eihet pratikte çok ehemmiyeti haiz değildir.

Biz vakayı bir spasme Corticale gibi telakkî ederek evvelâ atropinle tedaviye başladık; 3—4 gün kadar dahilen yevmiye 1 miligram Atropine verdik, pek cuzi bir salah görfdük; dördüncü günden sonra bu tedaviye yevmiye 0.10 Acécoline'i (meyanı adele zerk suretile) teşrik ettik.

İkinci sırngadan sonra ru'yet $\frac{1}{10}$ a çıktı, ve bu salah her gün artmağa başladı. Yedinci sırngayı müteakıp hastanın iki gözünde ru'yet $\frac{2}{10}$ yi bulmuş, sabâi ru'yet haylice açılmış ve hasta serbesce dolaşmağa başlamıştı. Hâclarına evinde devam etmek, üzere hastayı hastaneden çıkardık. Bu tavsiyemize rağmen hasta şırngalarına devam etmediğini sonradan öğrendik, bununla beraber son muayenemizde (tedaviden 5 ay sonra) derececi ru'yeti aynı halde, yani $\frac{2}{10}$, sabâi ru'yeti daha iyi, tabiiye pek yakın bulduk. Zan ediyorum ki hasta Acécoline'e devam etseydi ru'yeti eski haline dönebilirdi. Bu vakada az miktarda Acécoline, hypertendu bir hastada umumi bir arıza tevilit etmeden spasmi süratla izale etmiş ve hastayı muhakkak bir körlükten kurtarmış olduğunu görüyoruz.

Arbeiten aus dem serologischen Laboratorium des Kranken- hauses für Geistes-u. Nervenleiden

(Direktor: Prof. Dr. Mazhar Osman)

(Chef des Laboratoriums: Dr. Ahmet Şükrü)

Die neuen Reaktionen in der Cerebrospinalflüssigkeit

von Naciye - İstanbul
Laborantin daselbst

Mit der vorliegenden Arbeit wollen wir ganz kurz über die Technik und die Ergebnisse unserer neuen Liquor-Reaktion auf Syphilis berichten, die wir als Naciye-Şükrü-

Ağızdan alınmak suretile

Cardiazol

«Knoll»

(mayi halinde veya
komprime şeklinde)

bir çok vakalarda,
zerk suretile olduğu kadar seri,

devamlı bir tesir devresi

temin eder, ve bilhassa

(deveran kıfayetsizliği, kalp teşevvüsleri vakalarında)

uzun müddet kullanılabilir deva

olarak

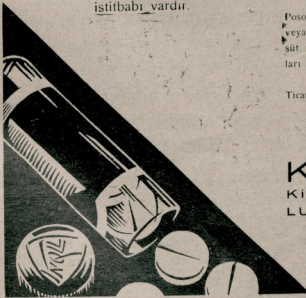
(cerrahi bir müdahaleden, bir sport idmanından evvel)

profilaktik tedbir olarak

(meselâ alkol ve tütünün sui istimalı gibi esbaptan
mütevellit)

selim tegayyürlere mani olmak için

ıştîbabı vardır.

Posologie: günde 2—3 defa, lüzumuna göre her saat
veya her 2 saatte bir, tercihan gayet sıcak çay veya
süt ile, 20 damla veya 1 komprime verilir. Sütçocuk-
ları ve küçük yaştaki çocuklara bu dozun yarısı verilir.

Ticaretteki şekilleri:

Mayi Cardiazol: 10 gr. lık şişelerde.

Komprimeler: 10 komprimelik tüplerdedir.

KNOLL A.-G.
Kimyevî Maddeler Fabrikaları
LUDWIGSHAFEN AM RHEIN

Nümune ve neşriyat için
ALFRED PALUKA Efendiye, İSTANBUL
Ahen-Münih Han, Kürekçiler, Galata
Posta kutusu: Galata 532
müracaat edilmesi rica olunur.

GYNERGENE «SANDOZ,,

(Tartrate d'Ergotamine STOLL)

Çavdar mahmuzunun baş alkaloidi

Kokusuz - Renksiz - Vecasız zerk

İstibabatu :

Nisaiye ve Viladiyede : Vaz'i hamillen sonraki etoni, halâstan sonraki nezifler - Rahimî natamam rü'atî lokiyometri - Meşimenin çıkması için tazyik - Cesariennes - Sıkîl suretile hamlin inkita'ı - Nisai nezifler, Andometrit - Menorajî inkita'ı tamî (nezifler) - Rahim uruları (nezifler).

Cerrahide : Basedow hastalığı (ameliyattan evvel ve sonra tedavi).

Simpatiktomi : Dermatozlar - Prurigo - Baş ağrıları - Urtiker.

Oftalmoloji : Glukom.

Şekli : Komprime - Mahlûl - Ampul.

SCILLARENE «SANDOZ,,

Adasojanundan elde edilmiş madde müessire

1921 senesinde SANDOZ Fabrikaı Laboratuvarlarında elde edilmiştir

Kilyeler ve mide için tamamen mahzursuz

İstibabatu :

Mukavvî kalp istibabatu : Kalp muavazasının idamesi - kalp yorgunlukları - İhtiyar kalp - Miyokardit - Üsretlî teneffüs: Hiposistoli - **ASISTOLI, ARITMI** : Digitalin ve Strfantinlerin tesir etmedikleri zaman ve tahammül edilmedikleri veya muzaddî istibap oldukları takdirde.

Müdrir istibabatu : Üzeymai nefritlerde, hipertansiv ve üremi tevhit edici nefritlerde - Tesemmüm edenlerle, ameliyat yapılanlarda farî tebevül ve ademi tebevüllerde.

Azotürîk : Azotürîk nefrit, prurîl azotemik ve habenli sirrozlarda.

Şekli : Komprime - Mahlûl - Ampul

Literatür ve Nümuneler için : Fuat Mehmet, Eczacı - Kimyager, İstanbul,

Yeni Postane karşısında Küçük Kınacıyan Han - İstanbul Posta kutusu 560.

Reaktion genannt haben. Somit veröffentlichen wir die zweite neue Reaktion unseres Laboratoriums. Über die erste wurde bereits in Nr. 7, 1930, Jahrgang XII dieser Zeitschrift berichtet.

Es ist bekannt, dass die Reaktion Nonne-Appelt, auch Phase 1 genannt, eine wertvolle Liquor-Reaktion auf Syphilis darstellt. Diese Globulin-Reaktion wird mit der gesättigten Ammonium-Sulfatlösung ausgeführt. Eine andere wertvolle Reaktion ist die mit der 0,1 % igen Sublimatlösung ausgeführte Weichbrodt-Reaktion.

Unsere Reaktion wird mit molybdansauerem Ammonium ausgeführt und hat manche Vorzüge gegenüber den beiden obengenannten Reaktionen, die wir im Folgenden ausführen werden.

Wir haben diese Reaktion in 1218 Fällen mit Wassermann und anderen Liquor-Reaktionen parallel ausgeführt und erhielten sehr befriedigende Resultate [1].

Technik: in kleinen Versuchsöhrchen wird auf 0,5 ccm. Liquor 2 Tropfen vom 4 % igem, wässrigen Molybdatlösung (molybdansaures Ammonium, Kahlbaum) zugefügt, einige Male geschüttelt und ruhiggestellt. Das Resultat kann nach 3 Minuten abgelesen werden; Die negativen Liquor bleiben klar, die positiven weisen, je nach dem Grad der vorliegenden Veränderung, schwache bis starke Trübung auf.

Die Bereitung der Molybdatlösung ist äusserst einfach. Das molybdansuere Ammonium löst sich auch im kalten Wasser schnell auf. Man braucht das Wasser also nicht zu erwärmen. Die Bereitung der gesättigten Ammoniumsulfatlösung ist hingegen etwas umständlicher (Kochen, Erkalten, Auskristallisierenlassen usw.)

[1] Wir haben unsere Reaktion voriges Jahr bei einer Sitzung des Türk Tıp Cemiyeti (türk. Ärzteverein) vorgestellt.

Von unserer Reagenz wird weniger verbraucht (von 4 % iger Lösung nur 2 Tropfen), als von der Nonne-Appelt'schen Reagenz.

Gegenüber der Weichbrodt-Reaktion hat unsere den Vorzug, dass sie anstatt mit 0,7 Liquor wie bei Weichbrodt, mit 0,5 Liquor ausgeführt wird.

Die Ergebnisse unserer Parallelversuche in 1218 Fällen haben uns gezeigt, dass unsere Reaktion mindestens gleich wertvoll wie die beiden genannten Liquor-Reaktionen ist [2].

El ve ayak ilçerinde devri saniye ait sifilit pamfikoit [*]

Hulusi Behçet

Emrazı cildiye hayatımızda, telekkiyatı tabiiyemizi değiştirmeye saik denecek derecede sayanı dikkat yine bir firengi vakasına şahit olduk.

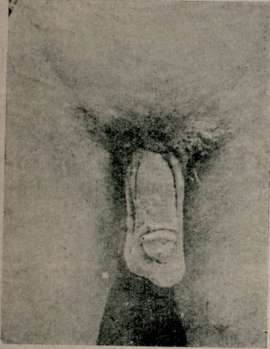
1929 firengi mücadele etubasına kurs verdiğimiz günlerde polikliniğimize müracaat eden Rizeli bir hastada gördüğümüz indifaatı efrenciye, nazarı dikkatı calip bulunmakla, tetkik ettik.

Hasta, 24 yaşlarında genç ve dinç, gözleri muhtakan, sesi kısık bir halde kadibindeki karha ve nevahii muhtelifi bedenindeki indifaattan şikâyet ederek müracaat etmişti. Hastayı soydurduğumuzda, kadibin üzerinde ve cezi kadipte, ve keza oldukça mühaceem bir şekil alan sol magben nahiyesi cildinde (*papuleux crouteux*) indifaat, ve batın, sadır ve etrafta (*papuleux*) bir manzara iktisap eden tezahüratı efrenciye mevcut idi.

[2] Wir setzen unsere Versuche fort und werden bald die Resultat in hiesigen und deutschen Zeitschriften veröffentlichen.

[*] (Annales des maladies veneriennes) nin No. 7 Juillet 1931 inde intişar etmiştir.

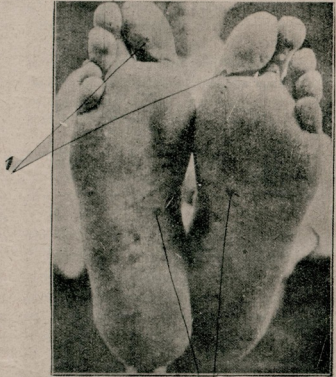
İndifaatı hattataviyei basite sınıfına ithal edebileceğimiz işbu tegayyürata munzam olarak lisan ve havafii lisan ve şefei süfliye cidarı dahilisi, (*plaques muqueuses hypertrophiques*) arz ediyordu. Bütün ukadat mümteli idi.

[Şekil - 1]

El içlerinde, hattataların mütefellis karni manzarası; bir (*syphilitide palmaire*) şeklini vermişti. Fakat ayak atlerinde fotografta da pek güzel görüleceği veçhile, bazıları delinmiş, bir kısmı kabarık, bazılarının içlerinde koyu bir mısı, bazılarında (*sanguinolent*) denmeyecek derecede hafif penbemsı bir manzara iktisap eden pamfikoit teşekkülât nazara çarpıyordu. Bittabi haizi ehemmiyet görülen işbu vakanın tetkiki ihmal edilemezdi. Sağ ayak birinci parmaktaki (*bulle*) ü delerek derhal ültramikroskopi yaptık ve müstahsarda sproketlere rast gelince, diğer iki pamfikoit tarzda bulunmaları da delmek ve çıkan koyu ve yapışkan mısılda daha az olmak üzere, fakat kat'i sproket mevcudiyetine şahit olduk.

Bu suretle devri sani vakaları meyana dahil olan ve nadir bir tarzda ayak altlarında pamfikit teşekkülât gösteren daülefrenç vakasının mevcudiyetini bir defa daha gördük. Bittabi tezahüratın heyeti meemuası, derhal firengiteşhisini vazettiriyordu. (*Papulo crouteux*) indifaat, ve umum ukadatın hali, ve lisan ve gışayi muhati tebeddülâtı, pek vasıftardı. Buna munzam ayak altında pamfikit teşekkülât, işbu

[Şekil - 2]

1— Yırtılmış penfigoid tezahurat.
2— Bir fasulya kadar büyümüş pemfigoid tezahurat, derununda mebzular spokoketler mevcut.

vakanın fotografisile takdimine saik olmuştur.

Ricord, kâhillerde (*Syphilitide bulleuse*) den bahs ve nadir görüldüğünü zikreyleyler.

Balzer, üç vakaya şahit olduğunu söyler. Böck, bu nevi sifilidin mevcudiyetinde ısrar eder.

Vörner, (*Pemphigus syphiliticus localis*) namile muhtelif pemfigoid efrencei tezahürat yazmaktadır.

Pawloff, Masnurowsky, el ve ayak içlerinde (*Pomphigus syphiliticus adulltarum*) unvanile iki vakanın müşabehesini bildirir. *Fingerin* şahsi vakaları vardır.

Binaberin, frenginin sani devir tezahürleri meyanında ender bulunduğunu kayidle beraber (*Pemfigoide syphilitique des adultes*) mevcudiyeti muhakkaktır.

Aldanılabilen Nadir vakalardan

Dr. Süleyman Sırrı

Pek malûm bir keyfiyettir ki, bütün vakalar, tefriki teşhis yapılması, her zaman, kolayca mümkün olacak bir halde gelmezler. Tıshiste aldanmamak için, daima, çok dikkatli ve çok muhakemeli bir muayene yapmak icap etmektedir. Buna rağmen de, yine, aldanıldığı vakidir. Bunda, muayeneye ait, en az ehemmiyet verilen bir hususun ihmali hatayı bais olabileceği gibi, hastaların isticabında, teşhise medâr olabilecek bir cevap almamaması da bazen hekimleri yanlış yollara sevk eder.

Müşahidi olduğum vakayiden zikredeceğim şu bir vakayı istifadeli bulduğum için yazıyorum: Sol merakında büyük bir tümör mevcut olan bir hanım müracaat ediyor. Isticapta, bir kaç aydanberi farkına vardığından ve arada sırada pek ağrıdığından ve o tarafına yatamadığından başka bir ekvap alınamıyor.

Tümörün sathı emles, muhiti kısmen tahtit edilebiliyor. Kuddamda sülmeye benzetilebilen bir girinti mevcut. Halfen sol kilye nahiyesine kadar batnın o kısmını isgal etmiş ise de, tümör, daha ziyade tahale ait olduğu kanaatını verecek şekilde, teneffüsle müteharrik ve

mezkûr nahiyede tekarrür etmiş olup cidarı batni iterek kudama doğru tebarüz etmektedir. Şeklen müdevver gergin ve fakat yumuşakça olmasından bir kist olduğu anlaşılıyor. Kısmi kuddamii süflisinde kolonun bir kısmı his ediliyor.

İdrar tahlilinde şayanı dikkat bir şey yok. Weinberg menfi. Lökosit formülünde ehemmiyetli bir şey görülüyor. Yanılmıyorsam, muayenede, teşhis hatasını ber taraf edebilecek, seriri bir araz: hastaya çok derin bir şekik hareketi yaptırılırsa, tümör, tahal nahiyesinden kolayca uzaklaşmakta ve kaimen esfele, sol hufrei harkafiyeye doğru itilmektedir. Bu esnada tahal nahiyesinde gayri tabii bir şey görülemiyor ve sülmeye şekli gayip oluyor. Kolon da daha âlide his ediliyor. Bu vaziyette, tümör,

pek cüzi olmakla beraber, sağa ve sola doğru yayılıyormuş gibi bir şekil alıyor ve daha çok gerginleşiyor. Bu tarzı muayeneden sonra, bir muhacir tahal uru veya tedevvürü düşünülse bile, bunun tahale ait olması artık, pek az muhtemeldir. Periton tümörlerinden her hangi birinden de, yine, pek az bir ihtimalle bahsedilebilir. (hasta ile, ancak, vazifeten alakadar olduğundan daha fazla tafsilât veremiyeciğim.)

Cerrahi tedaviye karar verilerek, batın açılınca, tahalede bir şey yok.

Sol kilyenin veçhi kuddamısından mevcut olduğu görülen ve kilyeyi yam yassı etmiş, misli bir kist, peritondan geçilerek, muvaffakiyetle istisal edilmiş ve hasta şifayı tām ile memleketine gitmiştir.

Şu vakayı teşhiste, daha eyi bir usul varsa veya şu yazdıklarımnda bir yanlışlık mevcutsa, salahiyeti ilmiyesi daha fazla olan meslektaşlarımdan, tenvir buyurulmaklığımı kemali hürmetle istirham eylerim.

Mecnunlar arasında mücrim tipleri

Mazhar Osman

10

Bizim neslin vakitsiz ve hazin füfülünden çok müteessir oldukları ve senelerdenberi matemini tuttukları bir hasta.... pek kıymetli arkadaşlarımız öldü, acıdı, ağladı, zamanla acısını unuttuk. Lâkin unutmadığımız bir arkadaş varki...ben onun on yedi senedir mezar bekçiliğini yapıyorum. Her beni gören mektep arkadaşım zavallı Orhan nasıl diye onu sorar,lier bimarhaneyi ziyarete gelen doktor ah, Orhanı görmeğe bilmem yüreğim dayanacakımı der, güzel bir kızın derileri etleri çürüyünce alacağı manzarayı hatırlarcasına örperir, vaktile her kesin sevdiği; zekâ ve ferasetile arkadaşları arasında sivrilen o şen doktorun bu gün zihin hastası, hemde kaderin birde mücrim dangasını urduğu biçare mecnun olduğunu düşünmek, ne hazin.. o on yedi senedir fikrinin insicamını kaybettir, harekâtının ittirsadsızlığı kendisini dört fedadır cebren bimarhaneye koydurdu, hele on bir senedir Çamhçada vakit geçirdiği tekmeden Toptaşı medresesinin boş kubbeleri altına getirildi ve bimarhaneye büsbütün postu serdi. Eski terbiyesinden kalmış enkaz arasında iki şey daima nazarı dikkatini celbeder: vatan muhabbeti, okumak hevesi.. vatanın her saadet ve felakete alâkadar olur, siyasi cereyanları takip eder, yeni çıkan eserleri okur, ingilizce tercümeler yapar, meslekine ait yenilikler sorar, hiç olmazsa ingilizce kitap ta bulduğu bazı kelimeleri bir deftere yazar gönderir ve mukabilleri ne olduğunu sorar. Mekteptede böyle idi, çalışkandı, her şeyi öğrenmek isterdi, siyasi şeyler onu çok alâkadar ederdi, huyunun güzelliğinden o devirde bile siyasetle oğraşması memurların nazarı dikkatini celp etmezdi, çünkü Orhandı kimse kusur aramazdı, o uzun saçlarına caketinin üzerine geydiği birkasile, aynı zamanda cihan siyasiyatını gözlerini açarak anlatışile o kadar tatlı idi; ki

zarif bir arkadaşımız haklı olarak ona hırkale diplomat adını takmağa mecbur olmuştu.

321 senesinde askeri tıbbiyesinden çıkmış, bir müddet Trablus garpta hekimlik etmiş, çoluk çouk sahibi olmuştu harbu umunı içinde Şişli hastanesine getirdiler; hasta ses işitmekten takip olunmaktan şikâyet ediyordu; ataklığı yoktu. Bir müddet sonra hastaneden çıkarıldı. Toptaşında yine buldum, bakkal çırağı kendisile eğlendiği için dövmeğe kalkıyor, zabita masebakına bakarak bimarhaneye koyuyor. Ailesi bir müddet sonra kefaletle aldığı halde muhafazası imkânını göremeyince müesseseye iadeye mecbur oluyorlar. Mesela o zamanların dosyesinde mütessevede geçirdiği hayata dair şu kaytlar var:

İkinci duhulünden 10 Mart 1337—Bu sabah hiddetli geziniyordu asistan *Mehmet Fahreddin Beye* bağırıyor: Bu ne rezalet! dün akşam buraya iki doktor geldi, biri boynuna paçavra sarmıştı, bu hainler bana spritizme yaptılar, lâkin sahtekârlıklarımı meydana çıkardım, maskeler aşağı düştü, meğir bütün meseleler bunların başının altındanmış!... dün akşam bu ermeni bana bir kuru fasulye yedirdi, kokmuştu, yedim, birde nefis börek getirmişti, onuda yedim, çok yedim, yedikçe yedim, enbubu hazmım bozuldu. Sabaha kadar amel oldum. Birde karşıma bu kürdü getirdiler sabaha kadar anırdı. Benim dimağım tecrübe tahtası degil... enbubu hazmım niçin bozuluyor, bu ne alçaklıktır. O yemekleri bana neye yedirdiler. Allahın emrine itaat etmeli, geldi geçti. Elhimiyetü resüddeva, ben karlisbad isterim fakat ser tabibin elinden içmek isterim, senden istemem hele ötekilerden hiç.. klor sudyom isterim midemin asidkloridiki zaltacağım.. bu gazeteler hep düzme yalandır, onları okumak iztemem.

31 Mart : vakitlarını okumakla geçiriyor, sakindir, mütefikirdir. Sorulunca kısa ve sert cevap veriyor. Bu sabah vizite esnasında hastane kısmındaki hasta için niçin bu hastayı anemiye dışar ediyorsunuz, yalnız yogurt ve sütle kan olurmu..» dedi. kendi kendine «bana eziyet ediyorsın, yan tarafımı yiyorsun deyus.. kârhaneci.. Rumili hisarı nerede burası neredeydiye söyleniyordu.

İki gün sonra doktora: Şu numaralı kâğıtları çalışmışlar, ben buna tahammül edemem. Burada Acem, Ermeni bir takım çepkılar toplanmışlar. Bu etrafımdakiler mecnunda değil hastada değil.... muhakkak beni izaç için toplanmış herifler....

5 Nisan yemeklerini yemiyor. Az uyuyor, çok sigara içeriyor. Hiddetli hiddetli konuşuyor. Hademeleri hastaları namussuzlukla alçaklıkla itham ediyor. Zulum ve işkenceden müstekidir. Elinde bir silah olsa bu tecavüz ve musallatlara merdesine mukabele edecektir. Çok küfür ediyor, hiddetli hiddetli geziniyor, kapulara kulak veriyor, kendi aleyhinde bir şey söyleyip söylemediklerini dinliyor. Bu yanımdaki hasta sabaha kadar söyleniyor, bağıryor, kasteñ bu şeyleri yapıyor. Evvelden bu adamı hiç tanımam.. bütün bunlar jezvit dalaviresi, bunlar deve kuşu gibidir, ne kocar ne buluşır.. katoliklik... İngilizler kraliçe Elizabet zamanında *Muradı Salis'in...Muradı Salis* ahlâksız herifiti. O vakit Elizabet halis protestandı, fakat İngilterenin inbisatına o kadar sebep olmuştu ki... neye yazmıyorsun, bunların hepsi sizce malûm. Şimdi bu ibarelerde sebkü rapt yok, çünkü zihnimin vezahati nezi olummuş. Muhtasar söyleyeyim edyan nur üzerine müessesistir, vicdaniyet üzerine müessirdir, eşkâlî ayin hepsinde tahallüf etmiş. Hepsî aynı Allaha şey ederler, isa zuhur ettiği vakit istavroza tapmak yoktu hristiyanlık romalılara geçtiği vakit istavroza tapmayı çıkardılar. Halbuki madî şeylere tapılmaz, fevkalıdrak bir Allah vardır. Bakın ser tabip değışeti, bu herifler ne sustaya döndü Vahdeddinin at uşağı kırıklı bu herif bile insana döndü... ah şimdi çok rahatum, binarhane çok şükür hastane oldu. Lâkin ne ideyim o herifler halâ burada... yine majiler yapıyorlar, anlamıyorum, vehim geliyor, bende hind fakirleri gibi oldum!

Aylarca böyle.... sakalını uzatır, tıraşa müsaade etmez, tuvaletine itinası azalmıştır. O kadar... resim yapar, bir kâğıda harflar rakkamlar dizer... aile hastaneden muvakkat aldı, bir müddet sonra tekrar getirdi, saç ve sakalı çok uzamış, adeta devrişlere dönmüştü. Niçin geldiğini anlatıyordu:—Evinde oturuyordum, mütaale ve tettebbü

ile meşğul oluyordum, hariçten bir takım çepkılar odama dahil oldular, cebren seni alıp götürüreceğiz dediler; yanımda zevcem vardı. Tabii beni ne hakla götürüyorsunuz ne hakla evime giriyorsunuz ve siz kimsiniz dedim muayeneye götürüreceğiz dediler kendimi müdafaa edebildim. Oda dardı, eşya hasara uğrayacaktı cüzî bir mukavemetten sonra, teslim oldum. Benim kimseye taruzum yoktu. Ne hak ve salahiyetle burada tutuluyordum, kendi felsefemce cinnet muhaddes yani *par intuition* dir. Bazı zamanlarda mükemmel *lucidité intellectu-elle* oluyor, bazanda donmuş *gelé* gibi bir halde bulunuyor. Bu halde iş *trouble cervical?* oluyor, *association* olamiyor. Mecnun sıfatile buraya getirildim, ben kendimi mecnun telakki etmiyorum çünkü mekanizesini hissediyorum. *lucidité intellectuelle* ile *gelé* gibi bir hal kimlerde vaki olur. Salimlerde tabii bu hal olmaz, bende oluyor. Evet bende bir rahatsızlık var lâkin *provoquée!*...görmüyorum, işşiyorlar, bunlar üç tip social fondamantal. Lâkin bunların künhine daha varamadım. Şu hastanedeki hekimleri tabur edin, kimlerdir seçeyim... dimağımıza şiş sokuyorlar her kes tezini ortaya koyuyor sırf hayatı ve ferdi faydasını düşünüyorum. Kendi menfaatlarına hizmet etmediğim için tabii cevr ediyorlar. Aleyhdaranım beni sersem ediyor, beni düşünmekten men ediyor, lehdaranım zihnime revnak veriyor on senedir bu cevr devam ediyor. Zaten mektepte de hafızam kuvvetli değildi. Okuduklarım su üzerine yazar gibi zihinde hiç bir intiba bırakmadı. Çocuklarımı büyüğüne aleyhtarım, zevcinle küçük evladım bana zıt değildir. Viedanen hiç bir günahım yoktur, vicdanımı miheke umuşumdur canıane telakki edilecek hiç bir hareketimi bilmüyorum kimseyi öldürmedim. Nefsime kıymak hatırdanım geçmez, ahara kıyacak kadar müteessirde olsam nefsimi zabt ederim... bütün akrabamdan müştekiyim... sesmi sordunuz? kulağıma ses gelmez, rahatsız olduğum geceler bazı gayri tabii mersumat olur, hariçte bildiğim mevalidi selaseden hiç birini andırmayan acubeler, ve beni izaç etmek için aleyhdaranımın gösterdikleri fanтомlar!.. Gözümü kapayınca şebekemde teressüm ediyor.

Bunlar deli saçması gibi şeyler amma yine doğru.

Hasta hemen şikâyetisiz bir hayat geçiriyordu, okumalarına yazmalarına devam ediyordu, resimler yapıyordu, resimleri boyuyordu. Tenha olduğu için hastane koğuşunu tercih ederdi. Vak'a ara sıra hasta bakıcılara tokatla ururdu, lakin daha fazlasına gitmezdi, kendi kendine bazı polislerin cezalandırılmasını isterdi. Söylendiği, bağırıldığı olurdu. Karakolda polisler birbirine göz işareti etmiş ırzına tecavüzü düşünmüşlerdi.

Bir gün doktorun elinden bimarhane hayatında tüyler öpürtücü feci bir cinayet çıktı. Yine hastane kısmında ve sakindi. Apdesthaneye gitmiş, kapısından büyük bir parça kopararak hiç bir hademeye sır vermeksizin uyuyan bir hastanın kulak tozuna bütün kuvvetile urmuş ve bir nefzi dimağı ile vefatına sebep olmuştur. Ölen hastanın darbeye maruz kalan azu suğdisi yirmi sekiz parçaya ayrılmıştı.... cürmün ferdası günü muayenemde (5 Haziran 1339) şu tarzda kendisini müdafaa ediyordu : Elinizden bir kazamı çıktı?— kaza değil amid, rahatsız ediyorlardı şiş uruyorlardı, bana ve etrafımdaki müslümanlara türlü çeşit işkenceler yapıyorlardı, geçen gün gazete ısmarladım gelmedi, şiddetle arzu ettiğim bir şey varsa ona engel oluyorlar. Yemeğin içine gözümün önünde bulaşık suyu kordardı. Onun için yaptım ve daha yapacağım. Kâşki bir çırpıda hepsini gessem...siz müteessir olmayınız, sizin hastane-niz diyeceksiniz... o hasta filan değildi, o buraya gönderilmiş bir casusı ben onlardan kurtulmak için ömrümü bimarhanede geçirmeğe razı oldum, onlar burayada geldiler. Yoksa ben size fenalık edermiyim. Hatta öldürmeden evvel bu sabah kapuya kadar geldim, ser tabip beyi göreceğim bazı şeyler söyleyeceğim dedim koyuvermediler, vallahi resmen şikâyete geliyordum burası devletin resmi hastanesidir; mülâhazasızlığı hodbehod hareketi kabul etmem. Siz diyorsunuz ki haydi beni göstermediler, lâkln beş on dakika evvel yanımdan hekimler geçmiş, yazile meşgulmüydünüz? farkında değilim, farkında olsaydım onlarıda söylerdim. Bu adamlar buraya icrayi melanet kastile geliyorlar ben

müslümanım, mushafa el basarım bu sefil rum ve ermenilerden (hasta bir rum eczaı idi) hükümet bıktı avrupada ötede beride yapılan konferanslar bu heriflerin buradan temizlenmesi içindir. İstibdadı bu yezitler yaptığı halde müemminler töhmet altında kalıyor. Yaptığın katilden hiç nadim - değilim. Aynı komplonun adamları Lozanda sühr yaparak Virofskinin, *Ali Şükrü* ile *Topal Oşman* m katline shepte bunlar... ben bu milletin hepsini aynı fikir ve vicdanda bilirim. Gazetede gördüm bize dost bir bolşevigi İsviçrede yemek yerken öldürmüşler, artık dayanamadım bunlar bana neler yapmadılar. Ellerinde çanta olduğu halde evimin etrafında annemi gösterdiler altı aydırki annemi kaybettim,kain pederim ansızında vefat etti ben bunları öldürmüyeyimde kimi öldürerim?.....

Hastayı bir odada tecride mecbur olduk. Seneler geçti, katil hakkında hiç nedameti yoktu, aynı itirazlarda bulunuyordu. Müesseseden şikâyetleri olmayacak şeyler içindi. Mesela istediği kitabı hemen göndermezsem darlırdı, istediği yiyecekler yazılmazsa unutmaz, şikâyet ederdi, birde münasebatı tenasülüye için şikâyette bulunurdu zevcesi büyük bir sadakatla kendisine merbuttu ve talak düşünmemişti. Harimile temasa on onbeş günde bir çocuk yapmamak şartile müsaade ettik. Maziden tahassürle bahseder, mektepteki kendi kıyafetini gülerek anlatır, tanıdığı büyüklerin ve arkadaşlarının hatırlarını hürmetle yadeder. Vaka paranoit şeklinde bir erken bunama halidir.

Tarsus, Adana menenjit salgını hakkında

Dr. Vefik Vassaf

İstanbul bakteriyoloji ve serom müessesesi müdürü

Memleketimizde ötede beride zuhur edip ufak büyük salgınlar yapan menenjitten bahsetmek istemiyorum. Bir kaç sene evvel Şarl Nikol:

Naissance vie et mort des maladies infectieuses diye bir kitap çıkardı. Bunda kolera, veba salgınlarının yavaş yavaş tarihe karıştığını fakat menenjit, malta humması, sarı humma gibi yeni salgınların beşeriyeti tehdit etmekte olduğunu bildiriyor.

1929 senesinde Kastamonuda kızıl mücadelesini henüz ikmal ettiğim sıralarda Tarsusta zuhur eden menenjit hastalığının mücadelesi için oraya hareketim emredildi. 14 Nisanda Tarsusa muvasalat ettim. Kânunu sanide başlayan salgın devam ediyordu. Her şeyden evvel epidimiyoloji noktai nazarından mühüm olan salgın mntakasının coğrafi ve iktisadi ve icimal vaziyetinden bir az bahsetmek isterim.

Toros antitoros dağlarıyla, adalar denizile muhat vasi bir ovada Adana, Tarsus Mersin gibi büyük şehirler, yüzlerce büyük küçük köyler vardır. Havası çok rutubetlidir. Mikyası rutubet daima 90 — 100 arasındadır. Ehalisi türktür. Cuzi bir arap kolonisi vardır. Nüfusu kalabalıktır. Hasat zamanında orta Anadoludan (30—40) bin amele çalışmak için bu havaliye gelirler. Bu amelenin hiç bir teşkilâtı yoktur. Bu mntakanın beledi hastahklarına tutularak hastalığı orta Anadoluda sirayet sebepl olurlar. Ehalisinin fakir kısmı evlisi müşterek medrese gibi odalarda yaşarlar. Hıfzassıhha bilhassa arap kolonisi arasında çok noksandır. Bütün bunlar hastalığın salgın şeklini almasında az çok amil olmuştur.

Menenjit: Bazan salgın halde zuhur edip pek çok vefiyata sebep olan bazanda salgınla hiç alakası olmayıp müferit vak'alar halinde zuhur eden hâd sarı, intani bir hastalıktır.

Tarihî malûmat: Hastalık ilk defa 1805 de Cenovra salgını esnasında tarif edilmiştir. Hirs tarihi salgınları dört devreye taksim ediyor:

1—1805—1830 kadar İsviçre, İtalya, Fransada
2—1830—1850 > Danimarka, İsveç, Norveç
3—1854—1875 > Şimali Amerikada
4—1863 de Almanyaya sirayet ederek o tarihten itibaren hemen Almanyaya yerleşmiştir, Bundan sonra her tarafta zuhur ederek pek çok vefiyatı mucip olmuştur. Adana mntakasında eskidenberi bu hastalığın mevcut olduğunu oradaki yaşlı meslekdaşlar söylüyor. 30

sene evvel yine sevkedilen efrad arasında zuhur ederek telefata sebep olduğununda ilâve ediyorlar. İşgal zamanında hastalığın Fransız askerleri arasında olup olmadığını öğrenemedim.

Resmen bilinen ilk vaka 24 Kânunusani 29 da Tarsusun Mahmut ağa köyünden gelmiş dört yaşında Sami isiminde bir çocuktur. Bادهu Adanalı oğlu köyünden çıkmış bilâhara şurada burada vak'alar çoğalmağa başlamıştır. Salgın soğuk aylarda başlamakla beraber musab adedi Mart, Nisan, Mayıs aylarında fazlalaşiyor. O sene Tarsusta zuhur eden (98) vak'a aylara şu suretle isabet ediyor:

	Musap	vefat
Kânunusani	1	0
Şubat	14	3
Mart	32	6
Nisan	44	18
Mayıs	6	7
Haziran	1	3
	98	37 vefiyat % 36,7

Kışın nezlenin, binnisbe aksırın, öksürenlerin fazla olması, ehalinin birbirleriyle daha ziyade sıkı bir temasta bulunmasından dolayı vukuatın çokluğu ona hamlolanabilir. Hastalarımızın pek azında bir nezle ancak bir iki vakadada mebzul ifrazat ile iltihabı enf olduğunu gördük. Bütün dünya salgınlarında olduğu gibi bizde de salgının vasfı sıçrayıcı idi. Bazan pek kalabalık derin bir sefalet içindeki ailelere bile vak'a tek kalıyor. Mamafi bir ailede bir kaç kişinin hastalığa tutulduğunda görülmektedir. Hastalarla daha ziyade meşgul olan hemşire, hastabakie, hademelerde, etibbadan şimdiye kadar bir musap zuhur etmemiştir. Hastalığa tutulmakta şahsi istidadın, fakirliğin büyük bir tesiri vardır.

Kadınlar erkeklerden daha az hastalığa tutulur. (10—20) yaş arasındakilerde musap adedi daha fazladır. 98 vak'a yaş itibarile şöyle taksim olunuyor:

	Musap		Vefat	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
0—5	2	7	0	3
5—10	6	11	1	6
10—15	5	15	3	6
15—20	4	5	0	7
20—25	1	0	3	8

25—30	1	3	2	2
30—35	0	0	0	0
35—40	1	0	0	1
	20	41	9	28

Mekteplerde talebinin su içtikleri kapların mahdut olmasına, fazla temasa rağmen bir mektep hemde hüceyrati iyi boyadığından boyamak için pepton fenikeyi tercih ediyoruz. Metilen mavisilede pek güzel boyanıyor. Menengokoklar ikiye, ikiye bazan dördü bir arada bulunan, bazanda kümelere teşkil eden ekseriyetle dahil hücre tesadüf edilen koküslerdir. Ağır vak'alarda daha ziyade haric hücre görünüyor. Dahili hücre menengokokların etrafında kapsüle müşabih bir boşluk varsada Dopfer bunun hakiki kapsül olmayıp hazımdan müvellit boşluk olduğu bildiriliyor. En iyi zer vasatı asitli jeloz, asitli buyion, kanlı jelozdur.

Bakteriyoloji : Har hastada taze müstahzar yaptığımız gibi kültürde yaptık. Hem mikrobu hemde hüceyrati iyi boyadığından boyamak için pepton fenikeyi tercih ediyoruz. Metilen mavisilede pek güzel boyanıyor. Menengokoklar ikiye, ikiye bazan dördü bir arada bulunan, bazanda kümelere teşkil eden ekseriyetle dahil hücre tesadüf edilen koküslerdir. Ağır vak'alarda daha ziyade haric hücre görünüyor. Dahili hücre menengokokların etrafında kapsüle müşabih bir boşluk varsada Dopfer bunun hakiki kapsül olmayıp hazımdan müvellit boşluk olduğu bildiriliyor. En iyi zer vasatı asitli jeloz, asitli buyion, kanlı jelozdur.

Evsatın kaleviyeti P. H 7,2 olmalıdır. Bu çok mühimdir. Bununçün bir kaç kelimeden P. H dan bahsetmek isteyorum. Vaktiyle evsatin kaleviyetini tornisol kâğıdı, Fenol fetalein ile titre ediyorduk. Bu günde bunları kullanıyorsakda hassas mikroplar için PH ile ölçmek icabediyor.

Bir suda Hcl eritecek olursak bu H, cl cezirlerine ayrılır. Na OH yi eritecek olursak buda Na, OH zararlarına ayrılır. Bir mayiın hamiziyeti kaleviyeti ihtiva ettiği müvellidülma H ve oksidril OH cezirlerine göre değişir. Müvellidülma cezri ne kadar fazla ise hamiziyet o kadar fazla OH cezri ne kadar fazla ise kulviyet o kadar fazladır. Bir vasatı tamamiler kalevi yapmak kabül değildir. Su bile yüz milyarda bir hamiziyeti ihtiva ediyor. İşte evsatin kaleviyetini ölçmek için ihtiva ettiği müvellidülma cezrinin kuvveti tayin edilir. ve bu P. H ile ifade edilir. Uzun hesaplarla uğraşmamak için sıfırlar sayılarak bu rakamlara ifade edilir mesele 0,000001 de hamiziyeti olan bir mayiın kaleviyeti P. H 7 ile bildirilir. Mutedil hudut 7,07 P.H dir.

Kültür için bulanık mayiden bir iki santimetre mükâbi vasata ilâve etmek kâfidir.

37° derecelik etüvede yirmi dört saat sonra parlak şeffaf kaleviler görülür. Bazı berrak mayilerde ilk günlerde bir şey puse etmiyor. En iyisi bir hafta kadar kültürü etüvede bırakmalıdır. Satıhta bir şey üremediği halde mayi mütেকâsifte menengokokları gördüğümüz olmuştur. Buyionda satıhta bir zar teşekkül ediyor. Sulp vasatlarda her gün pasaj yapmak lazımdır. Asitli boyionda 4—7 günde bir pasaj kâfidir. Kanlı asitli jelozlarda bir çok pasajlardan sonra jelozda da üremeğe başlar. Menengokoklar çok nazik olduklarından çabuk ölüyorlar müşkülâta üretebildiklerimizden şimdiye kadar İstanbul, Ankara hıfzıssıhha müesseselerine on beş nümune gönderilmiştir. Şimdi serom aşlar bu nümunelerle ihzar edilmektedir. Menengokokların A. B. C. D diye dört nevi vardır. Mersin, Tarsus, Adanada tecrübe ettiğimiz menengokoklar hep aynı cinstendir. Pasteur müessesesinin aglütinan seromlarıyla yaptığımız teamüllerde A ile $\frac{1}{50}$ de bir B ile $\frac{1}{100}$ aglütinasyon vermektedir. Glikoz, maltozu tahsir ediyor. Laktoz, sakkarozu bir şey yapmıyor. Kobaylara dahili periton telkihte yüzde seksen yarım tüple öldükleri görüldüğü bu tecrübeleri yapan bakteriyolog arkadaşımız Nureddin Bey bildirmektedir.

Seyri maraz : Menenjit bir çok ârazdan mürekkep bir levhai seririye arzeder. Şiddetine göre bu âraz pek mütahavvildir. Onun için evelemerde tesadüf ettiğimiz ârazdan sonra eşkali seririyesinden bahs edeceğim. Devri tefrih çok kısa 2—3 gündür. Hastalık birdenbire şiddetli baş ağrısı, kusmak, ense sertliği, titreme, humma ile başlar. Nadir olarak mafsalsı ağrıları, hafif baş ağrıları, ufak titremeler gibi prodromlu âraz görülür. Böyle birdenbire başlaması menenjit tüberkülozdan tefrike hizmet eder. Bunda âraz uzun müddet hafif hafif seyr eder. Menenjitin esnayı seyriinde gözde, kulakta, sair azada bir çok tagayyurat görülür. Başlangıçta hadakalarda ademi müsavat ve teamülde betaet görülür. Ağır dalğın hastalarda göz kapakları nadiren açılır, kapanır. Ekseriya tamamiler açık. Hadaka munkabız, ziyaya

karşı teamül hemen yok gibi. Hidrosefal devrinde hastaların sabit bir nazarları vardır. En fena çok görülen ihtilât iltihabı asabı basaridir. *Bohman* bunların ilk zamanlarda serumla kabili şifa olduğu bir kaç vak'asına istinaden bildiriyor. Konjonktrit, oftalmi, adalâti ayında feleler, haviller sukutu cefen ve saire muhtelif salgınlarda muhtelif nispetlerde tesadüf edilir.

[Tarsus, Adanada bu gibi ihtilâtlara tesadüf edilmiştir. Taktim ettiğim resimlerde bu ihtilâtlardan bazıları pek güzel görülmektedir]. Kulak ihtilâlatında fazla görülüyor. Ekser hastalarımız sağırılıktan şikâyet ettiler fakat bunların bir kısım hastalık iyi olunca kayboldu.

Cilt, evtar refleksleri pek muhtelifdir. Adalâtta ekseriya kontraktür olduğundan refleksleri meydana çıkarmak güç oluyor. Babinski kâhillerde ikinci haftadan sonra müspet oluyor böbreklerde; bazan albüminüri. Nadiren böbrek

iltihabı görülür. Tahal büyük değildir. Salgın malarik mntakada olduğundan tesadüf ettiğimiz büyük tahalleri müptela oldukları müzmin ısıtmaya atfettik.

Musapların ekserisi hastalıklarının birdenbire şiddetli baş ağrısıyla başladığını, kustuklarını söylüyorlar. Ertesi gün hastanın boynu hareket etmiyor. Siddetli bel ağruları oluyor. Bazan bu tablo aneak iki üç günde teşekkül ediyor. Üç yaşından küçük çocuklarda ense sertliği nadiren görülüyor. Yukarıda bahs ettiğimiz gibi bazan dereni iltihabı sehayalâda olduğu gibi hastalık hafif başlayarak bir menenjit şüphanesi vermiyor. Fikirleri başka tarafa celbederek tedavide zaman kaybediliyor. Faraza hastalarımızdan birisi şiddetli lümbago tarzında bel ağrısından müştekiydi. Hasta başını istediği tarafa hareket ettiriyordu. Hatta ilk zamanlarda lümbago tedavisi bile yaptık. Şüphe üzerine ponksiyon lomber meseleyi halletti. (Bitmedi)

Muktebesat ve tercemeler

Kopenhag kongresinden sonra ekzemanın halihazır tedavisi [*]

Darier

Tıp akademisinden

Tzanck

Hastahaneler etibbasından

(Phylactisme) hakkında

Elyevm (phylactieme) hakkında ne biliyoruz?

(Milian), dereni ukadati lenfaiyede, (tuberculide) lerde, (Chancere mou) da, (pyodermities rebelles) de, (fievre tiphoid) de, frengi tedavisinin neticei hasenesinden mütehayyir olmuş, ve vaktile bütün frengililerin (intercurrent) hastahkların frengi tedavisinin karıştırılmasında mecburiyeti mutlaka bulunduğunu neticesine varmıştır. Busuretle, mumaileyh (Hétérothérapie) nin umumî bir usul teşkil edebileceğini tahmin etmiştir.

[*] H. B.

(Sezary), (psoriasis) de, (Prurit) lerde, ekzemalarda, (herpes recidivant) da, asthme, ilh, muhtelif, kimyevi, hikemi, (colleidoalasi-que), (opothérapique) (vaccinothérapique) ilh... müdahalelerin bazan şayanı hayret, ve fakat gayri sabit ve alelekser muvakkat neticeler behşettiğini beyan etmektedir. Bunların tesirleri (spécifique) nüfuzları ile kabili izah değildir. Şeraiti hayatiyede, tebeddülü ileri sürmektedir.

Ravaut (Monde médical 1924) (Prurigo), ekzema, (asthme) ve ilh de, (médication spécifique) in tesiri, bunların menşeinde firengi ve yahut irsi firengi zemininin müdahale ettiğini gösterdiğinden şüphe ettikten sonra, bu hastalıkların her zaman firengi menşeinde ileri gelmediği neticesine vasıl olmaktadır.

Diğer taraftan (anti-anaphylactique) ilaç olarak (hyposulfite de soude) in istimalini kabul ettirende (Raveut) dir.

Bizim de, bizzat kani, olduğumuz veçhile, alelekser bilinmeksizin bir çok (thérapeutique)

unsurların (phylactique) nüfuzuna müracaat edilmekte ve bu nüfuz yalnız (spécifique) ve yahut (Pharmaco-dinamique) havassın müdahale ettiği zannedilen tedavilerde şüphe edilmeyen, ve hiç olmazsa fer'i bir rol ifa eylemektedir. Fakat bütün bunlar, henüz tecrübî ve ameli şeylerden ibarettir. (Phylactisme) in yalnız bir sözden ibaret kalmaması ve ilme nüfuz eylemesi için hadisenin mekanizmasına nüfuz etmez, ve bunu temiz ve tahdit edebilmekliğimiz icabeder. Bizim malûmatımıza nazaran şimdiye kadar yalnız (Feuilleé), bu tarika duhul etmiştir. Mumailih buna maddî bir şekil vermek ve kemâlî sabrû tehammül ile bunun (test) ini araştırmak meziyetini haizdir. (Feuilleé) ve nazaran, (Autophylaxie) diye tesmiye ettiği şey, (leucoeytaire) bir teeceddüt ile tezahür eden hüceratın kabiliyeti hayatiyesinin tahrik edilmesinden ibarettir. Bunun merhaleleri, kanın (leucoeytaire) formüllü tadilatı takip edilmek suretile görülebilir, ve tesirâtı da evvelceden keşfedilebilir.

(Feillé), bu (autophylaxie)yi, burada tetkik etmek istemediğimiz umumî bir nazariyeye raptetmektedir. Bu zeminde ve yahut diğer bir zeminde bir netice istihsal edilip edilemeyeceğini keşfedemeyiz. (Phylactique) nüfuzun, ya bizzat unsurlardan ve yahut bunların tesiri altında uzviyette tevellüt, edip (antigene) leri olan müstekattan ileri gelen küçük mükerrer sademeli bir mekanizmadan ibaret olduğu nazariyesi, delille müstenit olmadıkça haizi kıymet değildir.

(Phylactique) nüfuzun mahiye'i hakkında bir fikir sahibi olmaklığımızın büyük bir ehemmiyeti haiz olduğunu kaydetmet isteriz. Fakat yalnızca tecrübî ve ameli (thérapeutique) müşahadatın takip ve teksiri beyhudedir. Her halde (Phylactisme) nazariyesine istinat etmek suretile nabimevsim ve yahut hayalî bir takım tedavileri muhik göstermek için bu nazariyenin süi istimal edilmesine sureti katiyede muhalifiz. Bu süi istimal sahih bir teşhisin ihmal edilmesi tehlikesini tevhit ederki, şayanı nefrettir. Ve yahut bundan doğrudan doğruya hasil olan bir (Thérapeutique) i, bir tarafa bırakılarak nun yerine bilvasita bir tarzı tedavi ikame

eder. (Phylactique) nüfuzun taharriisi üzerine müstenit tedavinin mahzurları bulunduğunu da zikredelim. Filhakika her faydeli olan şeyin, bilakis zarar ikama muktedir olduğunu düşünmek te mantikidir.

Burada bir meseleyi göstermek suretile mevzu bahis etmek, ve mevzî bir hale getirmek ile iktifa edeceğiz.

(Phylactique) diye tesmiye ettiğimiz bazı ilaçların bilvasita nüfuzları, hakikidir. Bu nüfuz, malûmatı bazıra ile gayri kabili izahı, ve katiyet ile tayin edilmek lâzımdır, daha sağlam ve ciddi esaslara müstenit nüfuzlardan gayri (phylactique) bir nüfuz araştırmak, fenne muhalif ve tehlikelidir.

Médication préventive. - Yukarıda söylediğimiz şeylerden sonra kabili tefehhüm olduğu kadar müphem bulunan bu unvan altında, bu bahiste söylenecek pek az şey kalmıştır. Bizim fikrimizde ve ekzemalılara doğru elimizde mevcut olan nüfuz yollarını cemedin krokiye nazaran, ekzemanın (pathogénique) mekanizmasının ilk halkası olan (sensibilisabilité)ye nasıl müdahale etmeğimizin mümkün olacağını tetkik etmeğimizin lazımdır. Bu mephasın bir mütemimî gibi görülen evvelki makalede «istidat halini teshil ve ya icat etmek için uzvi bir takım teşevvüşlerin ve yahut bir takım (métabolisme) teşevvüşatının işe karıştığı» serahaten zikretmiştik. (Médication vago-sympathique), (opothérapique) ve (phylactique) ile, bu uzvi ve vazifevi teşevvüşata karşı mücadele edilmeyor mu? Mümkün olduğu halde bundan fazla yapacağımız şey, teşevvüşatın zuhurunu menetmekten ibaret olacaktır.

Mevcudiyetimiz esasında cümlemizin maruz kaldığımız müteaddit enfeksiyonların tedavisi, bu zeminde vuku bulmaktadır.

Firengi enfeksiyonu, mevcut olduğu halde, irsi firengi, meydana çıkarılabildiği halde, hususi bir dikkati istilzam etmektedir. Bu hastalığın müteaddit ve derin in'ikâsları ve kendisine karşı göstermeğimizin lazım gelen kuvvetli (Thérapeutique) silahlar dolayısıyla firengi tedavisinin birinci derecede ihtiyatî bir tedaviden ibaret olduğu şüphesizdir.

Verem enfeksiyonuna karşı doğrudan doğ-

ruya daha az menabîi mevcut olsa dahi, ona karşı, elde mevcut bütün vesaiti şahiye ve sairinin istimali icabeder.

Bazen zannedildiğinden daha kesir olan zahiri ve yahut gizli tesemmümler, feraset ile araştırılarak, karşı konulmak lazımdır. (Gouthe) ve müzmin romatizma gibi (auto-nitoxiation)ları, ve yahut (Dyserasie)leri burada yalnız zikretmek ile iktifa edeceğiz. İfrazatta teşevvüşat, ve yahut gayri tabii (fermentation)lar ile hazmi teşevvüşatın, gerek ekzemada ve gerek bir çok ahvali maraziyyede ifa ettikleri zannedilen esaslı rolü, müteaddit defalar zikretmiştik. Burada ve diğer bazı neşriyatımızda istitraden, dişlere gösterilecek ihtimamın (Foyers septiques) ve femmi ve belumi, ve civar cevflerinin tedavisinin ehemmiyeti fevkaladesinden bahsetmiştik. Çiğneme cihazının vazifesine kifayet edecek halde olması, hastanın (bradyphagie) yapmağa dikkat etmesi, ve yemek esnasında fazla içkiler ile usareli hazmiyelerini lüzumundan fazla hal etmemesi, haizî ehemmiyet olduğunu da hatıra getirelim.

Bir çok etibbanın (suralimentation) itiyadı, ve yahut muhtelif einsten hazmi teşevvüşat halinde tavsiye ettikleri ve (Gulba)nın adeta bir kanun haline getirdiği bu usul de, perhiz günleridir. Ahvale göre mütehavvil devirlerde, bir ve ya iki gün sıra ile tam perhiz yapmak, ve yahut mesela bir elma yemek ve mebzul içki almak ve bazan perhizi müshil ile birleştirmek yalnız zaiflik (cure)leri husule getirmek ile kalmamış, ve diğer tedavilere mukavemet eden ekzemalarında şifayap olmasını mucip olmuştur. (P. Chevallier)

Gayri tabii olarak bağırsaklarda tahammülatın, (levure de biere) ve tefevvuk eden (fermentes lactique) gibi muzur olmayan muhammeratın hazım borusuna ithali tecrübe edilmiş, bir (rectification) ve (épuration) usulüdür. Bu midî maai cersümata, gerek tahammürların hayati rekabeti tesirile doğan (acide lactique), ve yahut saire ile hazım cihazı (Flore)ni müsait bir tarzda tadil etmektedir. Artık iflas eden eski muzaddı teaffünler yerine (naphtol ilh.), (kalomel) kaim ve bunada (arsénobenzine)

ler muzam olmuştur. (Tréparsol, Stovarsol).

Bu ilaçların tesirâtı hasencsi, kısmen şüpsüz tufeyli ve mikroplara karşı olan tesirlerinden mütevellittir. Fizyolojik em'ai antiseptik, safradır.

Hazmi havastından başka mecrayı gıdainin hareketi, (épithélium)lerinin tecceddüdü ve diğer hazmi ifrazat üzerine de icrayı tesir eder.

Safra, (Chologogue)ların, en kuvvetlisi olduğu için (extrait de bile de boeuf dépigmenté) şeklinde verilmesi muhiktir. Zaten (biligénie) nin tecceddüdü, karaciğer vezaifinin (protéine) lere, (toxine)lere ve zehirlerle karşı tezayüdü ile müterafık olur. Bu guddenin bir çok mekanizmalar ile muhiti dahilinin bir müdafaa uzvi vazifei mühimmesini ifa ettiğini, ve (anaphylactoide) hallerini tabii bulunduğu (turuku tabiiye ile) kırılma keyfiyetine, yine bunun ademi kifayesinin hakim olduğunu hatıra getirelim.

Kebed hüceyratının (Glycogene)ce ihtiyat miktarının tezyidi yolunda elyevm mevcut fikirlerin ne olduğunu, ve bundan ne beklenebileceğini zikretmişik. (Euriquez)'in, ve (Hallion) un teharriyatından neşet eden hormone'lar ile tedavi, hazım vazifesini tahşih etmek ve Coprostase'a muhalefet etmek suretile daha mahdut olmakla beraber aynı gayeye matuf bulunmaktadır. Ticaret aleminde tesadüf edilen bazı istiharatı ispençiyariyyede bu muhtelif vesaiti nüfuz, az çok müfit bir surette müctemi bulunmaktadır. Her halde (Bağırsak bir zehir laboratuvarıdır) sözü hakikaten fazla müciz olsa bile, şu cihetide inkâr etmemek lazımdır ki alemleri harici ile en tehlikeli olarak belki de hazım borusu vasitasıyla rabitadadır. Buna merbut bulunan vesaiti müdafaaınun kesbi zaaf etmesi, hakiki muhiti dahilinin (adulteration)ni ile bizi bazan gizli, ve fakat bir çok noktai nazardan müessif neticelere maruz bırakmaktadır. Ahlatimizin mükemmelen tanzim edilmesi, bir çok sefaletleri ve bilhassa bazı ekzemaları men edebileceğini, kim inkâre cesaret edebilir.

Notice: — Bir ekzema vakası karşısında yapılması lazım gelen şudur:

- 1) Evvela hastayı teselli etmek, ve istikbali

vikaye eylemek. Bunun için de: afatı muhafaza etmek, ve onları muharriş olmayan, hini hacette antiseptik ve fakat ihtiyat ile intihap edilmiş losyonlar ile yıkamak lazımdır. Hali hazırlarına nazaran ratip bir pansıman, gayri müessir bir podra, ve yahut (réducteur)ler ile karıştırılmış bir pat, krema ve yahut pomada ile örtmek icabeder.

2) Ekzemanın menşeiini harici mevzii sebeplerini araştırmak suretile bilmek (kimyevi, hikemi, tardidi, tufeyli ve yahut mikropik sebepler), bu hususta klinik şekil, manzara, indifata mevziyeti, şeraiti zuhuru ve tekâmülü de yardım eder.

3) İcabında doğrudan doğruya muayene ve yahut kültürler vasıtası ile ekzemanın müsebbibi olan tufeyliyi ve yahut mikropları tayin etmek. Bûnların tabiatlarına göre tedavi yapmak.

4) Uzak enfeksiyon merkezlerini, ve yahut uzak ve bazan az çok gizli tufeyli mevkileri kemali dikkatle hatıra getirmek ve araştırmak, bunları tabiatlarına ve yahut mevkilerine göre tedavi etmek ve yahut ettirmek.

5) Arizi sebep, tufeyli ve yahut intani olmadıği ve mesela mesleki gıdaî ve ilh, bulunduğu takdirde mümkün olduğu kadar hiç olmazsa muvakkaten bunu izale etmek.

6) Hastada hıfzıssıhha hatalarını, (vâgo sympatique) ve (endocrinen teşevvüşleri) araştırmak, ve dıçarı zaaf olan muvazeneyi tesis muktedir vesait sıhhiye ve ilâçlar ile bunu menetmek.

7) Ademi tehammül halini teşhîl ve yahut tevlit edebilecek irsi ve yahut müktesep uzvi ve vazifevi nekayisi takdir eylemek. Firengi ve yahut irsi firengi gibi müzmin bir hastalık tedavisi Lurada mevzuu bah'is olur.

8) Nihayet hastayı (désensibilisé) etneğe çalışmak:

a) Tehammül edilmeyen unsura çalışmayı temin edecek (désensibilisation spécifique) ve vasıtalar ile bu unsurun mazarrat ıras edebileceği muhtelif tarikler ile bunu tehammül edilecek bir hale getirebilecek tariklerini nazarı dikkata almak suretile.

b) - Yahut muhtelif tarikler alabileceği olan (désensibilisation non spécifique) ile. Yukarıda mevzuu bahsettiğimiz muhtelif usullerde burada, kabili tatbiktir.

Schizophrenie (Erken Bunama)

— E. Bleuler —

Mütercimi

Dr. İzzettin Şadan

— Mabât —

[1] Bersamlardan (Hallosinasyonlar) bir kısmının arkasında, asabî tenebbühterin saklı olduğunu görüyoruz. Tesiriyet teşevvüşleri, katatoni halleri gibi tezahüratta kaideî dimağ nevateî sinecabiyesinin bir rol oynadığı anlaşılıyor. Bu rolü oynayan (iptidai tagayyürün) girizi hayata ait bir şey olduğunu hemen kabul fikrindeyim... lâkin ne bu idaanın doğruluğunu, ne de hayatı giriziyede doğan bu teşevvüşün küllîni ispat edemem binaenaleyh iddaamda musır değilim.

Tedâil efkârda, husule gelen gevşeme mantık sahasındaki hataları pek alâ izah eder. Efkârî hezeyaniyede bu mantık hataları arasına sokulabilir. Bersamlar (hallosinasyonlar) - hele hissiyeti umumiyeye ait olan (hallosinasyonlar) hezeyanı kiulide olduğu gibi, yanlış tefsir edilen, hakiki tenebbühatı asabiyeden neş'et ederler. Yani bunlar öyle bir teşevvüş hissidir ki (*Paresthesie*) düşünceinin bozulması harice nakledilir ve sanki afaki bir şey imiş gibi telâkki edilirler. Bu tabiatında bersamları şahsı bir kerre tanıyupta hafızasında sakladığını onları yeniden doğrudan doğruya canlandırmak ve ruhî tariklerle davet etmek artık kolaylaşır. Mesela hastalarda görülen elektriklenme hissi,

[1] Bersam = hallosinasyon = hayal his

mebde **yanlış tefsir** edilen bir (parestezi) galat histen ibarettir. Basari hallosinasyonlarda aynı tabiattadır. Sem'i hallosinasyonlar arasında musiki hayal hisleri uzvi bir menşeden çıkarlar. Halbuki kelami hallosinasyonlar mesela sesler ruhiülmüşedir kelami bersam (*Hallucination verbab*) veya hayali his tevlit edebilecek daha başka mihanikiyetlerin mevcut olması kuvvetle mütehammüldür. Tedaii efkârın, irade-nin, taharrukiyetin vahim bir teşevvüü ile insaf eden cümudi (katatonik) haller meselede

hususî, bir istidat uzviyetin dehlî, bulunduğu fikrini veriyor lâkin bunlara ruhi avamînde vasien tesir edeceğini unutmamalıdır. Meselâ muhite ait şeraitin tesirile bu ârazın birdenbire ortadan silindiğini, veya tekrar meydana çıktığı zikir etmek kâfidir.

Şizofreninin seyri esasında görülen bazı *manie* cümlelerinin veya *melancholie* hecmelerinin (*Cyclique*) devresi bir mizaca ait olmadıkları ihtimal dahilindedir. Bu hecmeleri, şizofreni vetiresine rapteden bağları bulup meydana koymak pek müşküldür. (Bitmedi)

Tedavi notları

Vidalon

Bir çok iyi yetişmiş iyi seçilmiş kafaların taksimi amale riayetle ne tarzda dakik ve fenni çalıştıklarını gözümle gördüğüm Merk fabrikasının birbirinden güzel müstahzarlarına bu sene bir yenisi daha ilâve olundu: **Vidalon** Merkin bu yeni müstahzarı asırlardanberi reklam edilen ilâçları kıskandıracak derecede rağbet buldu, adeta insanı şaşirtacak derecede ismen yakın veya rakipleri çıktı **Vidalon**: bir nevi vigantollu balık yağı. Bu yeni ilâci kullanan her hekimin memnun olduğunu gördüm, işittim. Kendim iştihatsız ve zayıf sinirlielerde çok kullandım, bahusus çocuk sinirlerinin pek çoğunda istifade ettim. Çocuklarda görülen Ekonomo hastalığında, gripal ansefalitlerde, ve gripin nekahet devrelerinde çocuk seciyesinin ne kadar değiştiği malûmdur. Bunların bir taraftan hırçnlığı, diğer taraftan yemek yememekte inatları ve bilhassa kayları kendilerini pek az zamanda erittiğine her kes şahit olmuştur. İshâl çeken, her hangi bir intan geçiren çocuklardada bu iştahsızlık, bu kaylar hekimin güç yinebildiği arızalardır. Bu kayların kimi hazmsızlıktandır, yedikten bir müddet sonra olur. Lâkin bir çoğunu mideye girdikten pek az

zaman sonra, bazıları lokma daha ağızda iken başlar. Çocuğun tagaddisinden insan nevmid olur. İster bir mide nevrozu, ister bir mide tetanisi, ister sadece iştahsızlık ve hazmsızlık deyiniz, bu kaylar çocuğu bitirir, iğne ipliğe çevirir, belki amelden muzurdur. Buna sadece asabî, lâkin tabii çocuklardada şahit oluyoruz. İşte çocukları yemek yiyemeyenlere, iştahsız çocuklara, lokmayı güçlkle yutanlara, ve derhal kusanlara midesi hazm edermi etmezmi düşünmeyiniz, bilatereddüt bir kahve kaşığı **Vidalon** veriniz, derhal tesiri görülüyor, Kusma kesiliyor, iştîha açılıyor, bin güçlkle bir çatal ucu yemek yemeyen çocuk mini mini ellerini uzatarak sufradaki yemeklerden çerezlerden istemeğe başlıyor, zayıf ve sıkı iken rengi penbeleşiyor, tonbullaşıyor; o mütemadi huysuzluk feryadı bitiyor, neşeleniyor, şakalaşiyor, bülbülleşiyor. Ben **Vidalon** m bir cepheden faydasından bahsettim. Çünkü henüz o cepheden istimal fırsat düştü. Hekimler arasında gördüğü rağbetten diğer şubelerdede kıymetli bir ilâç olduğunu istidlâl ediyorum.

Vücutun Vitamine ihtiyacı çok, lâkin her ifratın mazarratıda inkâr olunamaz. Onun için **Vidalon** m fasılasız kullanılması muvafık değil. On beş gün kadar günde yaşa göre bir,

iki üç kahve kaşığı aldıktan sonra on beş gün kadar ara vermeli, sonra tekrar başlamalı. Her güzel ilâci hâk fartı râğbetle suiistimal derecesine getirir, temenni olunur ki aynı şeyi

Vidalona da yapmasınlar ve hekimden istitbap ve ölçü almaksızın kendiliğinden gelişmiş güzel ölçüsüz kullandırmaları.

M. O.

BIOPLASTINA SERONO

PEPTOPANCREASI SERONO

METRANODINA SERONO

IPOTENINA SERONO

Kisarna Maden suyu

En leziz ve sıhhi sofraya suyu... Karaciğer ve böbrek taşlarını düşürür, taşların teşekkülüne mani olur, her çeşit hazımsızlığa, mide eksikliğine, şişkinliğine, peklığe karşı en iyi ilâçtır. Romatizmalılar, şişmanlar, şekerliler kisarna maden suyunu kullanmalıdır. En tabii iştah ilâci **Kisarna** maden suyu.

Muhterem doktorlarımız! Mübarek vatanımızın sinelerinden çıkan cidden nefis ve mümtaz maden suyunu kisarnayı yabancı maden sularına tercih de tereddüt etmeyiniz.

ISTANBUL SERIRIYATI

ISTANBULER KLINIK

Medizinische Monatsschrift

Gegründet von Prof. Dr. Mazhar Osman

Jahrgang XIV. Nr. 2

Februar 1932

Referate aus Nr. 1 Jahrgang XIV

Ref. Dr. Rebi Hikmet - Istanbul
 Chef der Abt. der Inneren Krankheiten des
 Krankenhauses f. Geistes- u. Nervenleiden

I. ORIGINALARBEITEN

Verbrechertypen unter Geisteskranken

(Seite 175)

Von Prof. Dr. Mazhar Osman - Istanbul
 Leiter des Krankenhauses für Geistes- u.
 Nervenleiden zu (Istanbul)

Der 9. Artikel aus der Reihe von interessanten Beiträgen zum obigen Thema. Der Fall wurde im Jahre 1916 beobachtet. Eine 35 jährige Landwirtsfrau, die ihren 3 jährigen Sohn ermordete, wurde wegen ihres abnormen Geisteszustandes zur Beobachtung in die Anstalt überwiesen. Die Patientin verhielt sich bei den ersten Untersuchungen sehr verschlossen und gab auf die ihr gestellten Fragen keine Antwort. Sie machte einen imbezillen Eindruck. Speziell über die Mordsache verweigerte sie jede Auskunft. Mit der Zeit wurde sie offener. Sie gab zum Ausdruck, dass der Verlust ihres Kindes ihr sehr weh tat. Sie hatte anscheinend das ermordete Söhnchen recht lieb. Es erschien ihr paar mal im Traum. Doch klagte sie, wenn sie von ihm sprach, über den einen Fehler: er hat immer so schrecklich geweint und gejammert.

Ihr sonstiges Verhalten ist unstet: bald zurückgezogen, bald weinerlich, bald froh. Manchmal ist sie sehr verärgert und wird böse über die Umgebung.

Es gelingt endlich, die Patientin über die Mordsache reden zu lassen. Es ging aus ihren brockenweisen Erzählungen folgendes hervor: Nach Rekrutierung des Ehemannes zum Militär, verfiel die Familie in tiefes Elend. Mit ihren drei Kindern blieb sie allein, ohne Geld, und musste, um ihr Dasein fristen zu können, selbst auf dem Felde arbeiten. Von ihrem Mann, der im Krieg war, erhielt sie keine Nachricht. Ihren jüngsten Sohn, den sie ermordet hat, hatte sie eigentlich am liebsten. Doch jedesmal wenn sie aufs Feld ging, fing er mit Weinen und Jammern an und hörte nicht auf, bis sie zurückkam. Das machte sie so furchtbar nervös. Das kleine Wesen konnte sie nicht mit aufs Feld nehmen und arbeiten musste sie wie ein Tier, um mit ihren drei Kindern nicht zu verhungern.

Eines Morgens, als sie sich zum Fortgehen anschickte, fing das Kleine wieder mit Weinen und Schreien an. Das harte Leben ohne Hoffnung und Aussicht auf Besserung, Hunger und Elend hatten sie schon sehr zerrüttet. Wütend und bewusstlos packte sie das Kind an den Beinen und schlug es paar mal auf den Boden. Ihre Wut stillte sich damit nicht und mit einem Brotmesser, das ihr gerade in die Hand kam, stach sie dem Kleinen in den Bauch. Im Zustand höchster Erregung wurde

sie in Haft genommen. Die Untersuchungsakten bestätigten die Angaben der Patientin.

Nach Ablauf von einigen Monaten wurde die Patientin indolent. Die ihr gestellten Fragen, ob sie ihr Kind ermordet hat, beantwortete sie indifferent bejahend mit einem blöden Grinsen. Sie spricht wenig, ist sehr nachdenklich und macht im ganzen einen albernen Eindruck.

Es könnte sich bei diesem Fall um eine vorübergehende Psychose auf einer imbezillen Grundlage oder um dementia praecox handeln. Ihr indifferentes und läppisches Verhalten und ihr Negativismus liessen wohl mehr an das letztere denken.

Die Patientin trat aber im Verlaufe ihrer Psychose einmal in einen Erregungszustand von manischem Charakter, der, ca. 1 Jahr dauerte. Dann ging dieser Zustand verüber und sie wurde langsam besser, bis zur völligen Gesundung.

Jahrelang hat sie in der Anstalt wie eine tüchtige Krankenpflegerin gearbeitet. Im Umgang mit den Kranken erwies sie sich als äusserst liebevoll. 10 Jahre nach der Einlieferung wurde sie auf Verlangen ihres Ehemannes und unter seiner Bürgschaft als geheilt entlassen.

Der Ausgang der Psychose mit völliger Heilung zeigt, dass es sich hierbei weder um dementia praecox noch um aufgeregte Imbezillität handelte. Auf einer debilen Grundlage entwickelte sich infolge von wirtschaftlich-sozialen Ursachen eine Melancholie, die am Tage des Mordes in Form von Raptus melancholicus einen besonders starken Ausbruch erfuhr. Mit dem Erregungszustand, den sie zwischendurch gehabt hat, wird das Krankheitsbild des manisch-depressiven Irresians ergänzt.

Die moderne Entbindung und die entbindungserleichternden Medikamente. (Seite 178)

von Dr. Ahmet Asım - Istanbul.

(Vortrag gehalten in der Sitzung des türkischen Aerzte-Vereins am 17.11.1931.)

Der Verfasser deutet am Eingang auf den Unterschied zwischen der normalen, d.h. physiologischen und der modernen Geburt. Bei der modernen Entbindung wird die Kreissende nicht ihrem Schicksal überlassen und in die Geburt nicht erst dann eingegriffen, wenn etwas Abnormes sich zeigt. Auch wenn die Geburt sich von vornherein als normal zeigt, muss der Kreissenden geholfen und die Entbindungsdauer abgekürzt werden. Schon der Name «Geburtshelfer» weist auf diese Aufgabe hin. Es gibt Entbindungen, die selber vor sich gehen, und als normal zu bezeichnen sind, während die geborenen Kinder infolge der längeren Geburtsdauer schwere Schädigungen davon getragen haben und zeitlebens geistige oder körperliche Invaliden geblieben sind. (Abb. 1, Seite 179, Blutug in den Seitenventrikeln.)

Die medikamentösen und sonstigen Massnahmen, welche die Entbindung erleichtern, kann man vom Gesichtspunkt ihrer Indikation aus in drei Gruppen teilen und zwar solche die in der

1. Eröffnungsperiode
2. Austreibungsperiode
3. Nächstgeburtsperiode

angewandt werden.

In die erste Gruppe kommen Chinin, Thymophysin und Opiate. Letztere beheben die übermässige Schmerzempfindung und gewährleisten regelmässige, kräftige Uteruskontraktionen. Das Thymophysin, ein Thymus-Hypophysen-Hinterlappenextrakt hat u.a. den grossen vorzug, dass es keine spastischen und tetanischen Uteruskontraktionen, wie die anderen bisher bekannten Medikamente, hervorruft. Indikationen von Thymophysin sind 1. Trägheit des Uterus, 2. vorzeitiges Sprengen der Fruchtblase und 3. verspätete Eröffnung des Muttermundes infolge von Steisslage oder Cervixrigidität. Sonst kann das Thymophysin bei Eklampsie und für Auslösen der Wehentätigkeit am Ende der Schwangerschaft sowie für Muttermunderweiterung bei Einleitung des therapeutischen Abortus angewandt werden.

In der Austreibungsperiode kann der Kreissenden neben den wehenreggenden und wehenfördernden Medikamenten auch mit mechanischen Hilfsmitteln wie Zange usw. geholfen werden. Heute, wo man über vorzügliche Wehenmittel wie Pituitrin, Thymophysin usw. verfügt, erfüllt die Zange andere Aufgaben als früher, wo zuweilen infolge von starkem Druck und Zug auf den kindlichen Körper schwere Schädigungen wie Tentoriumrisse (Abb. 2-4, Seite 182 u. 183) Zerreißen von peripheren Nervenstämmen usw. verursacht wurden.

Bei der modernen Entbindung wird die Zange kaum mehr als Zugmittel angewandt. Vor der Anwendung der Zange wird der Uterus durch Verabreichung von obengenannten Medikamenten zu regelmässigen und kräftigen Wehen angeregt und die Zange wird nur so leicht angezogen, dass sie mehr dem vorgetriebenen Kind den Weg bahnt.

Für die Anwendung in der Nachgeburtsperiode kommen hauptsächlich Medikamente der Secale-Gruppe, Gynergène usw. in Frage. Dank diesen Medikamenten erfolgt die Involution des Uterus in schnellster Weise. Dadurch werden die Kreissenden nicht nur vor unnöti-

gen Blutverlusten verehont, sondern auch vor Infektionen und postpuerperalen Leiden.

Pemphygoide Exantheme am Gesicht nach Jodkali-Gebrauch (Seite 183)

Von Dr. Hulusi Behçet - *Istanbul*

Chef der dermat. Abt. des Krkh. Guraba

Exantheme nach Verabreichung von Jodverbindungen insbesondere von Jodkali, die sog. Joditiden, sind wohl jedem Dermatologen bekannt (Vergl. frühere Veröff. des Verf.) Der vorliegende Fall von bullösen, pemphygoïden Ausschlägen am Gesicht, die 30 Stunden nach Jodkalimedikation von ca. 1,5gr. plötzlich aufgetreten sind, verdient besondere Beachtung.

Es handelt sich hier wahrscheinlich um eine Idiosynkrasie gegen das Jod. Der Fall kemmt bei Morrow'scher Einteilung der Jodexantheme (Jodites) unter «Jodites bulleuses pemphygoïdes végétantes» vor. Bald nach Auftreten füllten sich die Blasen mit Eiter, die Temperatur stieg auf 39°. Die Nieren wurden schwer geschädigt. Die Heilung erfolgte langsam.

II. ÜBERSETZUNGEN UND REFERATE

Neue gesichtspurkte in der Ekzembehandlung nach Kopenhager kongress (Seite 185)

Dr. Hulusi Behçet

Übersetzung des Berichtes von Darier und Tzanek.

Die neusten Versuche mit Cardiazol

(Seite 186)

(Med. Klin. XXV. No. 27)

Schizophrenie (Seite 189)

Übersetzung des Berichtes von Bleuler. 30. Sitzung des Kongres zu Lausanne—Genua.

19 Avenue de Villiers
PARIS

URASEPTINE ROGIER

Kum, rumatizma ve rihi
tagayyürden

Diyatez, artiritizm ve
netayici

Uraseptin (Rojiye)

Uzviyetten «Hamızı bevl» in tart ve itrahını teshil
için müstamel edviyenin en mükmmel ve en mufafıkıtır

Tarzı istimali : Bir az su içinde 3 - 6 kahve kaşığı

Vekili umumisi : Pertev Arslan, İstanbul Sirkeci,
Nöbethane caddesi, No. 17—19

MÉDICATION ANTIANAPHYLACTIQUE POLYVALENTE ET CHOLAGOGUE

DRAJE

PEPTONES

de

VIANDE et de POISSON

Et ve balık peptonu yu-
murtla ve süt hülâsası

EXTRAITS

des

ŒUF et de LAIT

Vekili : Pertev Arslan, 17—19 Nöbethane Caddesi, Sirkeci, İstanbul.

LA KYMOSINE ROGIER

A BASE DE FERMENT LAB
& SUCRE DE LAIT PURIFIÉS

Kimozin (Rojiye)

Çocukların usreti hazında, kay,iltihab
midii meaide, çocuk ve kâhillerin süte
karşı ademi tehammüllerinde

Miktar : 200 S.M³ inek sütüne bir
ölçü kaşığı.

CALCOLÉOL

HUILE de FOIE de MORUE
(Contrôlée Biologiquement)
CONCENTRÉE ET
SOLIDIFIÉE
VITAMINES A. B. D.
SELS de FER et de CALCIUM

CALCOLÉOL

DRAJE

ve

GRANÛLE

RACHITISME

TROUBLES de CROISSANCE
SPASMOPHILIE, DÉMINÉRALISATION
GASTRO - ENTÉRITES
AVITAMINOSES

Dr. Perraudin, Paris

5-10 draje yahut 3-5 kahve kaşığı granüle; çocuklara nisf

Vekili : Pertev Arslan, 17-19 Nöbethane Caddesi, Sirkeci, İstanbul

Çocuklarını seven samimi validelere
bir tavsiye

KNORR

Mevaddı gıdaiyesi

Safi hububat kaymağından ibarettir

C. H KNORR A. G. fabrikası tarafından ihzar olunur.

Sihhat, eyi ve saf gıdaya tâbidir. «KNORR» mahsulâtı en sıhhi ve faideli gıda olarak tanınmıştır.

Hususile çocuklara, hastalara ve hali nekahatte bulunanlara tavsiye olunur.

Zirdeki mahsulât en eyi bakaliye mağazarında satılır:

Pirinç unu	Irmik
Yulaf unu	Sagu
Arpa unu	Tapyoka
Patatis unu	Yeşil buğday unu

Sebze unları her nevi, (bezelye mercüme ve saire sebzelerin kaymağı)

Knorr

mamulâtının cihanşumul şöretinden istifade etmek maksadile yapılan müteaddit taklitlerine nazarı dikkati celbetmelerini, mezkûr unları tavsiye eden muhterem doktorlarımızdan bilhassa reca ederiz.

Her orijinal ambalaj, şu suretle yazılı *Knorr* kelime sini ihtiva etmektedir. (KNORR imlâsına dikkat).

Türkiye için vekili umumisi, İstanbul, Kınacıyan Han No. 42
I. M. FARHI

REMİNERALİZASYON
POLİOPOTERAPİ
FİZİYOLOJİYAL
MUKAVVİ

Dr Guersant in

1° OPOCALCIUM *Kaşe, Komprime, Granüle*

2° OPOCALCIUM İRRADİE *Kaşe, Komprime, Granüle*

Dr A. RANSON
LABORATUVARLARI
121, AV^e GAMBETTA - PARIS

3

Sebepten

ANTIPHLOGISTINE

Zatürreede

kullanılır.

1. Ağrıkeser : Cenbi ağrıları
2. Eridici : Inhilâli teshil eder
3. Gevşedici : Adalaları, ve asabı munzameyi gevşedir ve hastayı rahatlaştırır.

Antiphlogistine bir fanila gibi bütün hader cidârına sarılır, hastayı rahat ettirir, güzel bir huzur ve kaab temin eder ki şifanın en büyük amilidir.

THE DEVER CHEMICAL MANUFACTURING COMPANY

163 Varick St., New York, N. Y.

Edebiyat ve numune için

İsim : _____ M. D.

Adres: _____

İstanbul Galatada Perşembe Pazarcında Arslan hanında 1-2-3 de
Pervanidis ve Hazapis.

TRICALCINE

OPOTHÉRAPIQUE

GRANÛLE

Seis Calciques, Parathyroïde, Moelle osseuse
Surrénale, Foie, Rate.

ve

TRICALCINE

SAF

Sels Calcique srendus assimilables
Kaşe

Komprime

Toz (Poudre)

Granulés

ve Çokolatlı

RECALCIFICATION

REMINERALISATION

TUBERCULOSE

RACHITISME

CROISSANCE

SCROFULES

FRACTURES

ANEMIE

Dr. E. Perraudin
21, Rue Choptol, Paris

Vekili : Pertev Arslan, 17—19 Nöbethane Caddesi. Sirkeci, İstanbul.